

نام درس: علوم و فنون ادبی ۱ پایه و رشته: دهم انسانی نام دبیر:	بسمه تعالی اداره آموزش و پرورش منطقه ۲ دبیرستان غیردولتی باقرالعلوم	زمان: ۸۵ دقیقه تاریخ: ۱۳۹۷/۱۰/۱۷ تعداد صفحه: ۲
نام و نام خانوادگی:	کلاس:	شماره دانش آموزی:

۴ نمره	تحلیل متن و تاریخ ادبیات
۰/۷۵	۱- یکی از آسان ترین و کاربردی ترین شیوه ها در بررسی و تحلیل متن چیست؟
۰/۷۵	۲- مفهوم متن را با ذکر مثال توضیح دهید.
۰/۵	۳- پدر شعر فارسی چه کسی است؟
۰/۵	۴- زبان فارسی باستان در چه دوره ای رایج بود؟ آثار به جا مانده در آن دوره به چه خطی نوشته شده است؟
۰/۵	۵- از آثاری که به زبان پهلوی نوشته شده است دو مورد نام ببرید.
۰/۵	۶- چرا به زبان فارسی نو «دری» گفته می شود؟
۰/۵	۷- شاهنامه ابومنصوری به دست چه کسانی نوشته شد؟ موضوع آن چیست؟
۶ نمره	موسیقی شعر
۰/۵	الف) شعر و موسیقی هر دو برای برانگیختن و به کار می روند.
۰/۵	ب) عواملی که موسیقی لفظی را پدید می آورند می خوانیم.
۰/۵	ج) مهم ترین عامل پیدایی شعر است.
۱/۵	۲- حس و حال حاکم بر ابیات زیر را بنویسید. الف) ای ساربان آهسته ران کارام جانم می رود وان دل که با خود داشتم با دلستانم می رود ب) ای نفس خرم باد صبا از بر یار آمده ای مرحبا
۰/۵	۳- صامت ها و مصوت های واژه «خوبان» را بنویسید.
۱	۴- واژه های زیر را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید. عجب () صورت ()
۰/۵	۵- برای کاربردهای گوناگون (صامت و مصوت) واج «ی» نمونه ای بنویسید. ی: صامت () ی: مصوت ()
۱	۶- مصرع زیر را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید. اگر هوشمندی به معنی گرای

۶ نمره	زیبایی شناسی	
۱	<p>در ابیات زیر نمونه واج آرایه را بیابید.</p> <p>(الف) سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز</p> <p>(ب) ستون کرد چپ را و خم کرد راست</p> <p>همچو سردستان به بستان و پای کوب و دست زن</p> <p>خروش از خم چرخ چاچی بخاست</p>	۱
۱	<p>در بیت‌های زیر آرایه تکرار (واژه آرایه) را بیابید.</p> <p>(الف) بی عمر زنده‌ام من و این بس عجب مدار</p> <p>(ب) از ننگ چه پرسى که مرا نام ز ننگ است</p> <p>روز فراق را که نهد در شمار عمر</p> <p>وز نام چه پرسى که مرا ننگ ز نام است</p>	۲
۰/۵	<p>آنچه در آرایه تکرار اهمیت دارد جنبه است نه شکل واژگان .</p>	
۲	<p>در جمله‌های زیر سجع را بیابید و نوع آن‌ها را بنویسید.</p> <p>(الف) توانگری به هنر است نه به مال و بزرگی به عقل است نه به سال.</p> <p>(ب) تنی چند متفق سیاحت بودند و شریک رنج راحت.</p> <p>(ج) محبت را غایت نیست، از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست.</p> <p>(د) همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال</p>	۴
۰/۵	<p>واژه‌های و «هنر چشمه‌ی زاینده است و دولت پاینده» در عبارت سجع متوازی دارند.</p>	
۰/۵	<p>واج آرایه برخاسته از صامت‌ها محسوس تر است یا مصوت‌ها؟</p>	
۰/۵	<p>ارزش موسیقایی سجع از همه سجع‌ها بیشتر و سجع کمتر از دیگر سجع‌ها است.</p>	
۴ نمره	نقد تحلیل نظم و نثر	
۰/۵	<p>در بیت زیر با توجه به قلمرو ادبی (کنایه تشخیص) را شناسایی کنید.</p> <p>صبر بر جور فلک کن تا برآیی رو سفید</p> <p>دانه چون در آسیا افتد تحمل بایش</p>	
۱	<p>با توجه به قلمرو فکری دیدگاه خود را درباره محتوا و موضوع شعر زیر بنویسید.</p> <p>برو شادمی کن ای یار دل افروز</p> <p>غم فرداء نشاید خورد امروز</p>	
۱/۵	<p>حکایت زیر را بخوانید و آن را از دید قلمرو فکری و ادبی بررسی کنید.</p> <p>روزی شخصی پیش بهلول بی ادبی نمود بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوری؟ او گفت: چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته‌اند: گفت آب و گل تو را نیکو سرشته‌اند، اما لگدکم خورده است.</p>	
۱	<p>بیت‌های زیر را بخوانید و ویژگی‌های زبانی آن را استخراج کنید.</p> <p>به دام افتاد روباهی سحرگاه</p> <p>که گر صیاد بیند هم چنینم</p> <p>چو صیاد آمد، او را مرده پنداشت</p> <p>به روبه بازی اندیشید در راه</p> <p>دهد حالی به گازر پوستینم</p> <p>نمی یارست روبه را کم انگاشت</p>	
موفق باشید		